

סוכות על שום מה? Why Sukkot?

(1) ירמיה כג:כט

הֲלוֹא כֹה דִבַּרְתִּי בְּאֵשׁ נְאֻמֵּי ה' וּכְפֹטִישׁ יִפְצֹץ סֶלַע:

Is not My word like as fire? Says Hashem; and like a hammer that breaks the rock in pieces?

(2) ויקרא כג, מב-מג

מב בַּסֻּכּוֹת תֵּשְׁבוּ שִׁבְעַת יָמִים כָּל־הָאֶזְרָח בְּיִשְׂרָאֵל יֵשְׁבוּ בַּסֻּכּוֹת:

מג לַמַּעַן יֵדְעוּ דֹרֹתֵיכֶם כִּי בַּסֻּכּוֹת הוֹשַׁבְתִּי אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּהוֹצִיאִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם:

You shall dwell in booths for seven days; every resident of Israel shall dwell in the booths.

In order that your generations shall know that I caused the children of Israel to dwell in Sukkot as I took them out of the land of Egypt, I am Hashem your God.

- א) What is the meaning of "I caused...to dwell in Sukkot/booths"?
- ב) If Sukkot is a commemoration of the exodus, why is it in the fall?

(3) ספרא אמור פרשה יב

למען ידעו דורותיכם כי בסוכות הושבתי את בני ישראל בהוציאני אותם מארץ מצרים,
רבי אליעזר אומר סוכות ממש היו,
רבי עקיבא אומר בסוכות ענני כבוד היו

- ג) What is the kernel of this dispute?

(4) שמות כג:טז

וְחַג הַקִּצִּיר בְּכוֹרֵי מַעֲשֵׂיךָ אֲשֶׁר תִּזְרַע בַּשָּׂדֶה

וְחַג הָאָסִף בְּצֵאת הַשָּׂנֵה בְּאֶסְפֹּךָ אֶת־מַעֲשֵׂיךָ מִן־הַשָּׂדֶה:

...and a harvest festival when your first-fruits are ripened, those which you plant in the field

And a gathering festival at the end of the year, as you gather your produce from the field

(5) שמות יב:לז

וַיִּסְעוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל מִדֵּעַמְסֵס סִפְתָּהּ פְּשֵׁי־מֵאוֹת אֶלְפֵי רִגְלֵי הַגְּבָרִים לְבַד מִטָּף:

- ד) Why would a city in Egypt have a Semitic name? And why would it be called סוכות?

(6) מכילתא דרבי ישמעאל בא - מסכתא דפסחא פרשה יד

סוכותה. סוכות ממש היו דכתיב ויעקב נסע סוכתה דברי רבי אליעזר
וחכמים אומרים אין סוכות אלא מקום שנאמר ויסעו מסוכות ויחנו באיתם מה איתם מקום אף סוכות מקום.
רבי עקיבא אומר אין סוכות אלא ענני כבוד

(7) מדרש שכל טוב

...ר' אליעזר דאמר סוכות ממש עשו להם במקום חנייתם לסוף תק"כ מיל, דכתיב הושבתי את בני ישראל
כדרך מלכים היושבים בסוכות, ולא כדרך עבדים שבורחין בהחבא.

- ה) The Sukkah here is presented as a royal abode

(8) שמות יג:כב

כ וַיִּסְעוּ מִסֻּכַּת וַיִּחַנוּ בְּאֶתֶם בְּקֶצֶה הַמִּדְבָּר: כא וְהָ ה' הִלֵּךְ לִפְנֵיהֶם יוֹמָם בְּעַמּוּד עָנָן לְנַחֲתָם הַדֶּרֶךְ וּלְיָלֵה בְּעַמּוּד אֵשׁ
לְהַאֲוִיר לָהֶם לַלַּיְטָה יוֹמָם וּלְיָלֵה: כב לְאִי־מִי־שׁ עַמּוּד הָעָנָן יוֹמָם וְעַמּוּד הָאֵשׁ לְיָלֵה לְפָנֵי הָעָם:

- ו) The Cloud that protected בני"י first appears as they leave ...

ויעקב נסע סֻכָּתָהּ וַיֵּבֶן לָהּ בַּיּוֹם וַלְמִקְנֶהָ עֵשָׂה סֻכָּת עַל־בֶּן קָרְא יִסְהַמְקוֹם סֻכּוֹת:

- g) Yaakov named a place (as he did numerous others – בית-אל – גלעד, סוכות, מחניים, גלעד, בית-אל) after the booths that he built

10 רשב"ם ויקרא כג, מג

לְמַעַן יִדְעוּ דוֹרוֹתֵיכֶם [וגו'] - פשוטו כדברי האומרים במסכת סוכה סוכה ממש. זה טעמו של דבר. חג הסוכות תעשה לך באוסף מנתך ומיקבך באוסף את תבואת הארץ ובתיכם מלאים כל טוב דגן ותירוש ויצהר, למען תזכרו כי בסוכות הושבתי את בני ישראל במדבר ארבעים שנה בלא יישוב ובלא נחלה, ומתוך כך תתנו הודאה למי שנתן לכם נחלה ובתיכם מלאים כל טוב, ואל תאמרו בלבבכם כחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה. וכסדר הזה נמצא בפרשת עקב תשמעון וזכרת את כל הדרך אשר הוליך יי אלהיך זה ארבעים שנה וגו' ויאכלך את המן וגו'. ולמה אני מצוה לך לעשות זאת? כי יי אלהיך מביאך אל ארץ טובה [וגו'] ואכלת ושבעת [וגו'] ורם לבבך ושכחת את יי וגו' ואמרת בלבבך כחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה וזכרת את יי אלהיך כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל. ולכן יוצאים מבתיכם מלאים כל טוב בזמן אסיפת ויושבין בסוכות לזכרון שלא היה להם נחלה במדבר ולא בתיים לשבת. ומפני הטעם הזה קבע הק' את חג הסוכות בזמן אסיפת גורן ויקב, לבלתי רום לבבם על בתיהם מלאים כל טוב פן יאמרו ידינו עשו לנו את החיל הזה:

- h) Rashbam sides with the position that the Sukkot were "real booths"; in order for us to remember ה' in our good fortune

11 רמב"ן ויקרא כג, מג

כִּי בַסֻּכּוֹת הוֹשַׁבְתִּי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל - ענני כבוד, לשון רש"י. והוא הנכון בעיני על דרך הפשט, כי צוה שידעו הדורות את כל מעשי ה' הגדול אשר עשה עמם להפליא ששכן אותם בענני כבודו כסוכה, כענני שנאמר וברא ה' עץ כל מכן הר ציון ועל מקראיה ענן יומם ועשן ונהאש להבה לילה כי על כל כבוד חפה וסוכה תהיה לצל יומם מחרב וגו', ומפני שכבר פירש שענן ה' עליהם יומם ועמוד האש בלילה, אמר סתם כי בסוכות הושבת, שעשיתי להם ענני כבודי סכות להגן עליהם. והנה צוה בתחילת ימות החמה בזכרון יציאת מצרים בחדשו ובמועדו, וצוה בזכרון הנס הקיים הנעשה להם כל ימי עמידתם במדבר בתחלת ימות הגשמים. ועל דעת האומר סכות ממש עשו להם, החלו לעשותן בתחילת החרף מפני הקור כמנהג המחנות, ולכן צוה בהן בזמן הזה. והזכרון, שידעו ויזכרו שהיו במדבר לא באו בבית ועיר מושב לא מצאו ארבעים שנה, והשם היה עמם לא חסרו דבר:

- ט) Ramban sides with the position that the Sukkot were "clouds of glory"; God commanded that we make booths at the "other end" of the year from Pesach; but if it is "real booths", in which case they were built at the beginning of the winter to protect from the elements

12 פירוש ר' יהודה החסיד ויקרא כג:מג

לְמַעַן יִדְעוּ דוֹרוֹתֵיכֶם כִּי בַסֻּכּוֹת הוֹשַׁבְתִּי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּהוֹצִיאִי אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם. זכור אני שמ"א פי' לנו כי בסוכות בשנת הארבעים נאמר פסוק זה כשחנו בערבוב מואב והיו חונים בסוכות ומכבשים כרכים וה' צוה במדבר סיני ונתנית טעם כתב משה בשנת מ'. מה צוה סוכות בעבור שהיה דעת הק' להושיב אתכם בסוכות ולכבוש לכם כרכים, ושנת מ' קרוייה בטוב בהוציא אותם מארץ מצרים, וראייה מסיחון ועוגו כתיב אשר הכה משה ובני ישראל בצאתם מארץ מצרים ולא היה כ"א בשנת מ'.

- י) R. Yehudah haChasid suggests that the booths were used by the soldiers as temporary shelter while fighting and that God commanded us to build Sukkot when we would go to battle

13 תלמוד ירושלמי מסכת סוכה פרק ד [דף נד טור א]

אותו היום מקיפין את המזבח שבע פעמים אמר רבי אחא זכר ליריחו

14 מדרש תנחומא (בובר) פרשת אמור סימן כז

ד"א ולקחתם לכם ביום הראשון וגו'. זש"ה אז ירננו כל עצי יער וגו' (תהלים צו יב), במי הכתוב מדבר, בישראל ובאומות העולם, שהקב"ה דן אותם ביום הכפורים, אלו ואלו נכנסין [לדין] ואין אנו יודעין מי נוצח, למה הדבר [דומה], לשני בני אדם נכנסין לדין לפני המלך, ולא היה אדם יודע מה ביניהן, אלא המלך בלבד, דנן [המלך] ולא היו הבריות יודעות מי נוצח לחבירו, אלא מי שהוא יוצא וואגין בידו, הכל יודעים שהוא נוצח, כך ישראל ואומות העולם נכנסין לדין ביום הכפורים, ואין הבריות יודעות מי נוצח, אמר הקב"ה טלו לולביכם בידכם, כדי שידעו הכל שאתם זוכים בדין, לכך אמר דוד אז ירננו וגו', (אימתי) כי בא לשפט הארץ. [אימתי] ביום הכפורים. מה ישראל עושיין, ממתנינים לו עוד ד' ימים, כדי שידעו הכל שישראל זכו, לכך נאמר ולקחתם [לכם ביום הראשון פרי עץ הדר וגו'].

- יא) Sukkot rituals (לולב, הושענות) presented in Midrashic literature with a military motif..

15 תלמוד בבלי מסכת מגילה דף טו עמוד ב

תנו רבנן: מה ראתה אסתר שזימנה את המן? רבי אליעזר אומר: פחים טמנה לו, שנאמר יהי שלחנם לפניהם לפח.

רבי יהושע אומר: מבית אביה למדה, שנאמר אם רעב שונאך האכילהו לחם וגו',

רבי מאיר אומר: כדי שלא יטול עצה וימרוד,

רבי יהודה אומר: כדי שלא יכירו בה שהיא יהודית,

רבי נחמיה אומר: כדי שלא יאמרו ישראל אחות יש לנו בבית המלך ויסיחו דעתן מן הרחמים.

רבי יוסי אומר: כדי שיהא מצוי לה בכל עת.

רבי שמעון בן מנסיא אומר: אולי ירגיש המקום ויעשה לנו נס.

רבי יהושע בן קרחה אומר: אסביר לו פנים כדי שיהרג הוא והיא.

רבן גמליאל אומר: מלך הפכפכן היה.

אמר רבן גמליאל: עדיין צריכין אנו למודעי. דתניא, רבי אליעזר המודעי אומר: קנאתו במלך, קנאתו בשרים,

רבה אמר: לפני שבר גאון,

אבוי ורבה דאמרי תרוייהו: בחמם אשית את משהיהם וגו',

אשכחיה רבה בר אבוא לאליהו, אמר ליה: כמאן חזיא אסתר ועבדא הכי? - אמר ליה: ככולהו תנאי וככולהו אמוראי.

¹ lance